

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО СОТ

Л.С.Кравчук, аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

Прийнявши економічні умови СОТ, Україна спрямовує аграрну політику у ринково-орієнтоване та ліберальне русло. Формування конкурентних відносин сприяє створенню розвиненого, цивілізованого ринку, що включає сферу виробництва й товарообміну.

Приняв экономические условия ВОТ, Украина направляет аграрную политику в рыночно-ориентированное и либеральное русло. Формирование конкурентных отношений оказывает содействие созданию развитого, цивилизованного рынка, который включает сферу производства и товарообмена.

Постановка проблеми. Сільське господарство та торгівля сільськогосподарською продукцією відіграють важливу роль в українській економіці. На державному рівні агровиробництво розглядається як стратегічний сектор економіки. Політика самозабезпечення, значні бар'єри в зовнішній і внутрішній торгівлі продукцією сільського господарства та засобами виробництва, разом із втручанням уряду в агробізнес і відсутністю ринкових інституцій, призвели до стагнації сектора.

Торговельна політика будь-якої держави має вирішальний вплив на механізм передачі цінових сигналів зі світового ринку на внутрішній, і, таким чином, суттєво впливає на ефективність використання внутрішніх ресурсів країни, її здатність використовувати свої порівняльні переваги у зовнішній торгівлі [1]. Отже, адекватна передача цінових сигналів на внутрішній ринок країни повинна супроводжуватися інтеграцією до системи світової торгівлі. Членство в СОТ та підвищення рівня конкурентоспроможності продукції є важливою і навіть необхідною умовою досягнення цієї інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські аграрники-економісти, аналітики, вчені, політики та іноземні фахівці вже

більше десяти років працюють над вирішенням вищезазначеної проблеми. Особливу увагу слід приділити аналітичним спостереженням Сергія Зорі та Штефана фон Крамона-Таубаделя, які проводять аналіз питань аграрної політики, пов'язаних з можливістю України стати членом СОТ. Також С. Зоря, М. Бетлій та О. Кобзев у своїх дослідженнях використовують модель міжнародної сільськогосподарської торгівлі для аналізу впливу аграрної торговельної політики на добробут сільгосптоваровиробників і споживачів в Україні. Питанням розробки методології управління конкурентними перевагами різних об'єктів присвячені роботи як закордонних вчених-економістів — І.Ансоффа, Г.Асселя, Ф.Котлера, М.Портера, А.А.Томпсона, так і вітчизняних дослідників — Е.М.Азаряна, А.Є.Воронкової, В.І.Герасимчука, І.Л.Решетникової, Ю.Ф.Ярошенка. Безпосередньо проблеми аналізу конкуренції в галузі присвятили свої праці такі російські вчені, як Г.Л.Азоєв, А.П.Градов, Н.К.Мойсєєва, А.Д.Юданов та інші.

Ціль статті. Актуальність поставленої проблеми, її теоретична значимість і практична цінність зумовили логічну послідовність розгляду основного питання та постановку завдання — вступ України до СОТ в контексті забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції.

Виклад основного матеріалу. Членство в СОТ вимагає від України завершення переходу до ринкової економіки та передбачає суттєві реформи в економіці і створення ринково-орієнтованих інституцій у сфері сільськогосподарського виробництва та інших областях. Таким чином, в першу чергу необхідно розглянути конкурентоспроможність продукції в сфері АПК України. Зазначимо, що конкурентоспроможність товару — це не тільки висока якість і технічний рівень, а також уміле маневрування в ринковому просторі й у часі, а головне — максимальний облік вимог і можливостей конкретних груп покупців [2]. Наприклад, в основі теорії М.Портера лежать принципи стратегії підвищення конкурентоспроможності в окремо взятих галузях. Жодна країна не може бути конкурентоспроможною абсолютно в усьому. Міжнародна

торгівля дає країні можливість підвищувати продуктивність свого виробництва, спеціалізуючись на тих галузях і сегментах ринку, де її підприємства порівняно більш конкурентоспроможні, ніж іноземні, та імпортуючи ті товари й послуги, за якими її суб'єкти діяльності поступаються закордонним.

Завдяки активному інтересу до проблем підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, досліджено конкурентоспроможність Миколаївської області в розрізі по районах за основними видами сільськогосподарської продукції. Сформований рейтинг ознак конкурентоспроможності територіальних одиниць дає змогу оцінити господарську діяльність кожного району та визначити перспективи розвитку регіону. Оцінка основних видів продукції та кінцевих показників діяльності кожного адміністративного району була проведена базуючись на рейтинговій системі з використанням бальної методики (19 балів є максимум для найбільшого значення, у відповідності до такої ж кількості об'єктів дослідження). Для аналізу продукції рослинництва було згруповано такі показники: урожайність, виробництво та собівартість продукції, рентабельність окремого виду продукції. Продукцію тваринництва характеризували наступні показники: надій на одну корову, виробництво та собівартість продукції, середня ціна реалізації на худобу та птицю, продану переробним підприємствам, прибуток (збиток) від реалізації в розрахунку на одну голову, рентабельність продукції. Узагальнюючими фінансовими показниками було обрано рентабельність продукції рослинництва та тваринництва, сума прибутку і збитку в розрахунку на одне господарство. Після групування вихідних даних по кожному району області та оцінки показників відповідну суму балів було перенесено до зведеної рейтингової таблиці. В результаті перше місце належить Снігурівському району, де виробництво різних видів сільськогосподарської продукції на належному рівні. Друге місце посів Первомайський район, це сталося за рахунок виробництва зерна та соняшнику. Третє місце належить Жовтневому району, де успішно займаються виробництвом картоплі та овочівництвом. Молочне та м'ясне скотарство успішно розвинено в Арбузинському районі. Найприбутко-

вішими у 2005 році були господарства Арбузинського та Миколаївського районів, а найбільше збитку було отримано на одне підприємство Владіївського району.

Висновки. Отже, в Миколаївській області сільгоспідприємства можуть скласти конкуренцію та здійснювати виробництво конкурентоспроможної продукції не лише на внутрішньому регіональному, а й на зовнішньому ринку. Розвиненими є виробництво зерна, соняшнику та картоплі й овочів. Стабілізується розвиток тваринницького підкомплексу. Останнім часом виробництво м'яса птиці має позитивний рівень рентабельності. Тобто, Україна має високоякісний продовольчий потенціал.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сільське господарство України: криза та відновлення/ За редакцією Штефана фон Крамона-Таубаделя, С.Демяненка, А.Куна.- К.: Гарант-Сервіс, 2004.-207 с.
2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навчальний посібник.- К: Центр навчальної літератури, 2006.-384 с.
3. Економічна енциклопедія. К.: ВЦ "Академія".- 2000.- 278 с.